

ІСТОРІЯ СТИЛІВ В МИСТЕЦТВІ
Викладач – канд. мист. ШВЕЦЬ Н. О.
3 курс
ДИРИГЕНТСЬКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Полеміка художніх тенденцій в російській культурі ХІХ століття

1. Академізм, романтизм та реалізм в російському мистецтві: шляхи реалізації
  - Художні принципи Академії Живопису: жанрова номенклатура та ідеал стилю. Видатні представники.
  - Академічні і романтичні тенденції в живописі К. Брюллова: «Останній день Помпеї», портретний живопис.
  - Реалістична поетика на прикладі живопису І. Рєпіна.
  - Етичний погляд на історію та стильове новаторство в історичних картинах В. Сурікова та операх М. Мусоргського.
2. Естетика реалізму та її критика у працях Ф. Достоевського.
  - Теорія мистецтва як втілення дійсності та проблема ролі мистецтва
  - Ідея про красу в мистецтві і свободу самовираження як умова творчості.

Ключові слова: художні тенденції, культура, академізм, романтизм, реалізм, ідеал стилю.

Стильові тенденції в російській художній культурі “Срібного віку”: до проблеми синтезу мистецтв

- Містичне розуміння мистецтва і концепція про красу в естетиці В. Соловйова (стаття “Загальний смисл мистецтва”).
- Поетика символізму в поезії А. Белого (збірники “Золото лазури”, “Пепел”).
- Синтез тенденцій символізму і реалізму в живописі М. Врубеля.
- Концепція містерії О. Скрябіна у контексті символістської філософії мистецтва.
- Галузі діяльності та художньо-естетичні принципи “Світу мистецтва”.
- Реалізація естетики “Світу мистецтва” у творчості В. Серова.
- Імпресіоністичні тенденції в живописі К. Коровіна.
- “Російські сезони”: досвід дягілевської антрепризи в Парижі в аспекті синтезу мистецтв.

Ключові слова: російська художня культура, «срібний вік», синтез мистецтв.

Стиль Модерн: художні течії та особливості реалізації. Європейські версії модерну

Терміни “модерн”, “модернізм”. Світогляд, риси і тенденції художнього мислення в мистецтві доби модернізму. Передвісники модерну. Риси стилю Модерн. Художні течії стилю модерн: декоративно-орнаментальне; раціональне, або геометричне; неоромантичне; “неопластицизм”, або “органічна архітектура”; неокласицизм.

Європейські версії модерна. “Ар Нуво” у Франції.

“Неопластицизм” – різновид “Ар Нуво”. “Органічна архітектура” (Ф.-Л. Райт, Ле Корбюз’є, А. Гауді), пуризм (А. Лаос).

Віденський модерн, “сецесіон”; “Віденські майстерні” (Г. Клімт, О. Вагнер, І. Хоффман).

Російський модерн (балетні постанови С. Дягілева – “витончена стилізація модерну”).

Питання для самоперевірки:

Сформулюйте головні естетичні принципи модерну.

Які вам відомі художні течії стилю модерн? Дайте їх характеристику. Наведіть приклади модерної архітектури.

Які існують європейські версії модерна?

ЛІТЕРАТУРА

Актуальные проблемы культуры XX века. / Под ред. В.И.Добрынина. М., 1993.

Архитектура Запада. Кн. I Мастера и течения / НИИ теории, истории и перспективных проблем советской архитектуры; Отв. ред. С.О.Хан-Магомедов. М., 1973.

Искусствоведение Запада об искусстве XX века. М., 1988.

Современные зарубежные музыкально-теоретические системы. – М., 1989.

Бердяев Н. Кризис искусства М., 1918.

Берсенева А. Европейский модерн: венская архитектурная школа. Екатеринбург, 1991.

Волошин М. Лики творчества. Л., 1988.

Ган А. Конструктивизм. Тверь, 1922.

Горюнов В., Тубли М. Архитектура эпохи модерн. СПб., 1992.

Глэз А., Метценже Ж. О кубизме. М., 1913.

Гуменюк Т.К. Жак Деррида и постмодернистское мышление. К., 1999.

Денисов Э.В. Современная музыка и проблемы эволюции композиторской техники. М., 1986.

Иконников А.В. Зарубежная архитектура: От "новой архитектуры" до постмодернизма. М., 1986.

Лотман Ю. Семиотика кино и проблемы киноэстетики. М., 1973.

Левая Т. Русская музыка начала XX века в художественном контексте эпохи. М., 1991.

Малевич К.С. Собр.соч. в 5-ти томах. Т. 3: Супрематизм. Мир как беспредметность, или Вечный покой. Письма к М.О.Гершензону (1918-1924). М., 2002.

Парамонов Б. Конец стиля. СПб., 1997.

Пикассо П. М., 1957.

Постмодернизм. Энциклопедия. Минск, 2001.

Райнов Б. Массовая культура XX века. М., 1991.

Сарабьянов Д.В. Стиль модерн: Истоки. История. Проблемы. М., 1989.

Сарабьянов Д.В. Русская живопись начала XX века (Новые направления). Л., 1973.

Самосознание европейской культуры XX века. М., 1991.

Шестаков В.П. Мифология XX века (Критика теории и практики «массовой культуры»). М., 1988.